

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6821201760
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6821201760.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Martina Štubniaka a sudkýň JUDr. Danice Kočíčkovej a JUDr. Janky Boroškovej, v právnej veci starostlivosti o maloletého P. X., narodeného XX. XX. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa rodičov: matky C.. J. X., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom F. T. XXXX/X, XXX XX O., právne zastúpenej JUDr. Janou Ježíkovou, advokátkou, so sídlom Kúpeľná 487/19, 050 01 Revúca a otca I.. O. X., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom P. XXXX/XX, XXX XX O., o udelenie súhlasu s očkovaním maloletého, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 6P/53/2021-82 z 1. februára 2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že návrh otca z a m i e t a.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Revúca (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že udelil za matku súhlas na vykonanie očkovania maloletého proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2), ak lekár rozhodne o potrebe a vhodnosti jeho očkovania (prvý výrok). Žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov konania nepriznal (druhý výrok).

2. Prvoinštančný súd takto rozhodol o návrhu, ktorým sa otec domáhal rozhodnutia o súhlase s vykonaním očkovania maloletého proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2). Súd konštatoval, že očkovanie patrí medzi zásadné otázky starostlivosti o maloleté dieťa a preto môže byť realizované iba po dohode oboch rodičov. V prejednávacom prípade sa rodičia na očkovaní maloletého nedohodli a tak musel podľa § 35 Zákona o rodine rozhodnúť súd. Prvoinštančný súd zistil, že maloletý žije s matkou a je žiakom šiesteho ročníka ZŠ Komenského v Revúcej. Nebýva často chorý, nenavštevuje žiadne odborné vyšetrenia, nepatrí do žiadnej rizikovej skupiny a absolvoval všetky povinné očkovania a preventívne prehliadky. Jeho zdravotný stav je dobrý, prekonal aj ochorenie COVID-19 (SARS-CoV-2) bez príznakov, v mesiaci apríl 2021 boli u neho zistené protilátky. C.. X. Q., ktorá je ošetrujúcou lekárkou maloletého sa vyjadrila tak, že ako pediater odporúča jeho očkovanie proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2), toto očkovanie nepatrí do povinného očkovania, rozhodnutie o očkovaní je v kompetencii jeho zákonných zástupcov. C.. I. T., ktorá vykonáva očkovanie maloletých detí proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2) na žiadosť súdu uviedla, že maloletý nemá kontraindikácie očkovania proti vírusu COVID-19 (SARS-CoV-2), očkovanie nie je povinné, ale vzhľadom na aktuálne prebiehajúcu pandémiu je vhodné dať dieťa zaočkovať. Maloletý P. presiahol fyzický vek 12 rokov, jeho očkovanie je možné vykonať riadne schválenou a oficiálne povolenou vakcínou Comirnaty 30 mg. V rámci šetrenia kolíznym opatrovníkom sa maloletý vyjadril, že sám nevie, čo by chcel, zrejme sa však skôr očkovať nechce, rozprávali sa s ním obaja rodičia a argumenty matky sa mu zdali logickejšie. Prvoinštančný súd potom dospel

k záveru, že potreba ochrany zdravia maloletého si vyžaduje zaočkovanie a preto za matku udelil súhlas na zaočkovanie maloletého proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2), ak lekár rozhodne o potrebe a vhodnosti očkovania. O trovách konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 52 Civilného mimosporového (ďalej len „CMP“).

3. V zákonnej lehote podala proti rozsudku odvolanie matka maloletého, ktorá žiadala rozsudok zmeniť a návrh otca zamietnuť, resp. rozsudok zrušiť a vrátiť vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukázala na to, že maloletý je dlhodobo v jej osobnej starostlivosti a preto potreby maloletého pozná oveľa lepšie ako otec, ktorý svoj návrh neodôvodňoval záujmom o zdravotný stav maloletého, ale presadzovaním vlastnej ochrany a ochrany svojej matky a tety, ktoré sú vyššieho veku. Neskôr zasa tvrdil, že chce, aby bol maloletý zaočkovaný a mal covidpas, aby mohli spolu tráviť čas na lyžiach, resp. iné aktivity, ktoré covidpasom boli v danom čase podmienené. Po ústupe pandémie otec tvrdil, že sa bojí, aby maloletý nenakazil jeho dcéru z prvého manželstva a jej dieťa a teda ani raz otec neoperoval zdravím a záujmom maloletého s výnimkou toho, že sa obáva, že by maloletý mohol mať postcovidový syndróm. Ďalej podľa matky prvoinštančný súd pri rozhodovaní nedostatočne zohľadnil fakt, že maloletý bezpríznakovo prekonal ochorenie COVID-19 (SARS-CoV-2) vo februári 2021 a v priebehu roka u neho nebol identifikovaný žiaden príznak postcovidového syndrómu. Maloletý je zdravý, sám vyjadril názor, že nechce byť očkovaný a ku svojmu vnútornému pokoju potrebuje, aby rodičia fungovali v zhode. Obe súdom oslovené pediatričky sa vyslovili v prospech očkovania maloletého, urobili tak ale bez znalosti individuálneho prípadu, pričom vyjadriť sa mal imunológ, resp. virológ. Očkovanie proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2) nezabráni napadnutiu človeka takým vírusom a ani reinfekcii. Napadnuté rozhodnutie preto nie je v súlade so záujmom maloletého a nerešpektuje jeho názor.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol rozsudok potvrdiť. Podľa neho prvoinštančný súd rozhodol správne, pretože sa mohol opierať o ním predložené vyjadrenia a názory odborníkov. Z týchto názorov vyplýva, že odporúčajú očkovanie detí a keďže ani jemu nie je ľahostajné zdravie svojho maloletého syna, chce aby bol očkovaním chránený pred ochorením COVID-19 (SARS-CoV-2). Poukázal na to, že už v návrhu uviedol, že mu primárne ide o to, aby bol maloletý očkovaním chránený a teda nie sú pravdivé matkou prezentované tvrdenia o jeho motivácii dať syna zaočkovať.

5. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení uviedol, že nemá kompetencie vyjadrovať sa ku vhodnosti predmetného očkovania, len sa domnieva, že v niektorých výnimočných prípadoch, kedy rodičia nenájdu kompromis, mal by rozhodnúť ten z rodičov, ktorý zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa. Poukázal tiež na názor maloletého, ktorý sa vyjadril, že sa skôr nechce očkovať s vysvetlením, že matkine argumenty sa mu zdali logickejšie.

6. Na základe odvolania matky krajský súd, ako súd odvolací podľa § 34 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a návrh otca zamietol.

7. V prejednávanej veci sa otec domáhal nahradenia súhlasu matky s očkovaním maloletého proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2) s odôvodnením, že sa s matkou na takomto zaočkovaní maloletého nevedia dohodnúť. Otec v návrhu uviedol, že mu primárne ide o to, aby bol maloletý P. očkovaním chránený (a tým aj ostatní, s ktorými prichádza do styku), matka zasa so zaočkovaním maloletého nesúhlasila majúca za to, že to nie je vhodné ani potrebné.

8. Za tohto stavu prvoinštančný súd správne vychádzal z ust. § 35 Zákona o rodine, podľa ktorého ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. Aj podľa odvolacieho súdu je totiž zaočkovanie maloletého dieťaťa podstatnou vecou týkajúcou sa výkonu rodičovských práv a povinností a pokiaľ v tejto otázke rodičia dohodu nedosiahli, je potrebné, aby rozhodol súd.

9. Prvoinštančný súd správne vychádzal tiež z toho, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní o všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a jedným z partiálnych hľadísk pri

posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sú aj okolnosti, ktoré súvisia s jeho zdravotným stavom (čl. 5 písm. d) Základných zásad Zákona o rodine).

10. Prvoinštančný súd napokon správne skonštatoval aj tú skutočnosť, že očkovanie proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2) nie je povinným očkovaním, ale ide o očkovanie podľa § 12 vyhlášky č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení.

11. Ust § 12 cit. vyhlášky určuje, že na vlastnú žiadosť osoby alebo na žiadosť jej zákonného zástupcu možno očkovať aj v iných prípadoch, ako sú uvedené v § 6 až 11 s tým, že o vhodnosti takého očkovania rozhoduje lekár. Podľa § 13 ods. 1 cit. vyhlášky platí, že očkovanie osôb vykonáva lekár na základe preskripčného obmedzenia alebo ním poverená sestra po posúdení aktuálneho zdravotného stavu očkovanej osoby a po zhodnotení možných dočasných alebo trvalých kontraindikácií očkovania podľa písomnej informácie pre používateľa lieku a súhrnu charakteristických vlastností lieku.

12. Z uvedeného vyplýva, že splnenie medicínskych podmienok na vykonanie očkovania (vrátane kontraindikácie) zisťuje a posudzuje očkujúci lekár, ktorý tak môže urobiť až potom, ako sa obaja rodičia rozhodnú pre zaočkovanie maloletého dieťaťa, resp. ak súhlas jedného z rodičov s očkovaním je nahradený súdnym rozhodnutím. Súd teda rozhodnutím podľa § 35 Zákona o rodine nevyslovuje, či je zo zdravotného hľadiska možné dieťa zaočkovať, iba vytvára podmienky na lekárske posúdenie podľa § 13 ods. 1 cit. vyhlášky, ktoré slúži ako podklad na vykonanie očkovania dieťaťa. Vzhľadom na uvedené prvoinštančný súd nesprávne a nadbytočne v prvom výroku napadnutého rozsudku formuloval podmienku, podľa ktorej má o potrebe a vhodnosti očkovania maloletého rozhodnúť bližšie neurčený lekár. O potrebe očkovania ako prvom kroku totiž rozhodujú rodičia a o vhodnosti (resp. možnosti) očkovania rozhodne zasa v zmysle vyššie uvedeného očkujúci lekár.

13. V nadväznosti na uvedené odvolací súd konštatuje nespornosť toho, že maloletý P. patrí do skupiny detí starších ako 12 rokov a tak by v závislosti od lekárskeho posúdenia jeho zdravotného stavu prichádzalo do úvahy zaočkovanie riadne schválenou a povolenou vakcínou Comirnaty 30 mcg, ktorá je určená pre deti tejto vekovej kategórie.

14. Je pritom potrebné uviesť, že predmetom tohto konania nebolo posúdenie správnosti názorov rodičov na očkovanie proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2) opierajúcich sa o (im vyhovujúce) verejne prezentované názory rôznych odborníkov - lekárov, virológov, epidemiológov, infektológov, biológov, atď.. Úlohou prvoinštančného a ani odvolacieho súdu teda nebolo rozhodnúť vo všeobecnej rovine, či je správne vykonávať očkovanie maloletých detí (starších ako 12 rokov) proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2) a za akých podmienok, ale bolo potrebné rozhodnúť konkrétne o tom, či je v záujme maloletého P.a, aby bol zaočkovaný proti uvedenému ochoreniu. Zjednodušene povedané, predmetom konania nebolo riešenie správnosti názorov zástancov a odporcov očkovania všeobecne ani špecificky očkovania proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2).

15. Odvolací súd potom vychádzajúc zo skutkového stavu správne a úplne zisteného prvoinštančným súdom dospel k záveru, že zdravotný stav maloletého si nevyžaduje, aby sa podrobil očkovaniu proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2), inými slovami, odvolací súd nenašiel dostatočné silné argumenty na nahradenie súhlasu matky s takýmto opatrením a preto pristúpil k zmene napadnutého rozsudku.

16. Z dokazovania vykonaného prvoinštančným súdom vyplynulo, že maloletý nebýva často chorý, nenavštevuje žiadne odborné vyšetrenia a nepatrí ani do žiadnej rizikovej skupiny. Absolvoval všetky povinné očkovania aj preventívne prehliadky. Jeho zdravotný stav je dobrý, ochorenie COVID-19 (SARS-CoV-2) už prekonal, a to bez príznakov, kedy v apríli 2021 boli u neho zistené protilátky.

17. Obidve prvoinštančným súdom oslovené lekárky C.. X. Q. i C.. I. T. (č. I. 62, resp. č. I. 64 spisu) odporučili dať maloletého zaočkovať, keď prvá lekárka súčasne uviedla, že rozhodnutie o očkovaní je v kompetencii zákonných zástupcov a druhá zasa, že je to vhodné vzhľadom na aktuálne prebiehajúcu pandémiu (jej stanovisko je datované dňom 18. 01. 2022). Stanoviská menovaných lekárk však neobsahujú konkrétne medicínske dôvody na strane maloletého P.a, pre ktoré by bolo potrebné jeho zaočkovanie proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2).

18. Ak potom aj samotný maloletý P., ktorý má 12 rokov vyjadril kolíznemu opatrovníkovi svoj názor, že skôr sa nechce dať zaočkovať, odvolací súd dospel k záveru o tom, že dobrý zdravotný stav maloletého, prekonanie ochorenia COVID-19 (SARS-CoV-2) bez príznakov i akýchkoľvek negatívnych následkov, súčasná pomerne priaznivá epidemiologická situácia a v neposlednom rade názor samotného maloletého, ktorému je tiež treba venovať osobitnú pozornosť (keďže jeho telesná integrita je predmetom konania), nepredstavujú dostatočné dôvody na to, aby sa maloletý mal podrobiť nepovinnému očkovaníu proti ochoreniu COVID-19 (SARS-CoV-2). Odvolací súd pritom nijak nespochybuje všeobecne pozitívne účinky takého očkovania (neprehliadajúc samozrejme i možné negatíva), avšak zdôrazňuje, že ide o očkovanie dobrovoľné, závislé od slobodného rozhodnutia jednotlivca a v tomto prejednávacom prípade na prelomenie tohto princípu vo vzťahu k maloletému dostatočné dôvody dané neboli. Preto odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a návrh otca zamietol.

19. Pri rozhodovaní o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 52 CMP a preto rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nezistil totiž žiadne dôvody na aplikáciu ust. § 55 CMP.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).